

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาไทยของเรานั้น ได้มีผู้ศึกษาระบบเสียงและระบบไวยากรณ์ในส่วนของโครงสร้างของประโยคไว้มากแล้ว แต่ในเรื่องโครงสร้างของคำแม้จะได้มีผู้ศึกษาไว้ค่อนข้างมาก แต่การศึกษาเหล่านั้นก็ยังมีได้ตอบปัญหาบางประการที่ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะต้องศึกษาต่อไปอีก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาวิเคราะห์ระบบไวยากรณ์ในส่วนของโครงสร้างของคำ โดยจะศึกษาถึงโครงสร้างและส่วนประกอบของคำประสม

ประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจ มี ๒ ประการคือ

๑. ปัญหาในเรื่องคำจำกัดความที่ยังสับสน ทำให้ความเข้าใจเรื่องคำประสมต่างกันออกไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะหาเกณฑ์เพื่อตัดสินว่าคำที่กำลังพิจารณาอยู่นั้น เป็นคำประสมหรือไม่
๒. คำประสมมีส่วนประกอบอย่างไร ทำหน้าที่ใด และมีความหมายอย่างไร

ความมุ่งหมายในการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาหา เกณฑ์ตัดสินว่าคำที่กำลังพิจารณานั้น เป็นคำประสมหรือไม่
๒. เพื่อศึกษาวิเคราะห์คำประสมในแง่ต่าง ๆ คือ
 - ก. ส่วนประกอบ ศึกษาว่าคำประสมประกอบด้วยคำกี่คำ แต่ละคำเป็นคำชนิดใด มีการเรียงลำดับอย่างไร และคำที่นำมาประกอบกันนั้นมีความสัมพันธ์ตามลำดับชั้นอย่างไร
 - ข. หน้าที่ ศึกษาว่าคำประสมนั้นทำหน้าที่ เป็นคำชนิดใดได้บ้าง
 - ค. ความหมาย ศึกษาว่าคำประสมมีความหมายเกี่ยวกับอะไรบ้าง และ ความหมายของคำที่สร้างขึ้นมีความสัมพันธ์กับความหมายของคำที่นำมาประกอบกันอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

๑. วิจัยเฉพาะคำประสมที่สร้างขึ้นตามวิธีของไทย เท่านั้น ไม่รวมคำสมาส ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิธีประสมคำในภาษาบาลีและสันสกฤต
๒. คำที่นำมาวิจัยเป็นคำในภาษาพูดและภาษาเขียนที่ใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในกรุงเทพมหานคร คำราชาศัพท์ ตลอดจนคำศัพท์ที่ใช้ในวรรณคดีเฉพาะที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๓ และคำที่พบในเอกสารหรือหนังสือที่ใช้ประกอบการวิจัย

งานวิจัยและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยและ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะวิจัย แบ่งประเภทได้ ดังนี้ คือ

๑. หนังสือ

ก. ภาษาไทย

- ๑) หลักภาษาไทย ของพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิมลฉัตร (พ.ศ. ๒๕๐๔)
- ๒) หลักภาษาไทย ของ กำชัย ทองหล่อ (พ.ศ. ๒๕๐๔)
- ๓) หลักภาษาไทย ของ พระยาอุปกิตศิลปสาร (พ.ศ. ๒๕๑๑)
- ๔) วิชาภาษาไทย (ท.๔๐๑ - ท.๔๐๒) ของ จำนงก์ ทองประเสริฐ

(พ.ศ. ๒๕๑๑)

- ๕) หลักภาษาไทย ของ สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (พ.ศ. ๒๕๑๖)
- ๖) ลักษณะภาษาไทย ของ บรรจบ หันตุมเมธา (พ.ศ. ๒๕๒๐)
- ๗) ลักษณะสำคัญของภาษาไทย ของ พ.ศ.หญิง ผะอบ โปะะกฤษณะ

(พ.ศ. ๒๕๒๒)

ข. ภาษาอังกฤษ

- ๑) Inter - Sentence Relations in Modern Conversational Thai ของ Vichin Panupong (พ.ศ. ๒๕๑๓)

sational Thai ของ Vichin Panupong (พ.ศ. ๒๕๑๓)

๒) Thai Reference Grammar ของ Richard B. Noss

(พ.ศ. ๒๕๑๔)

๒. วิทยานิพนธ์

ก. ภาษาไทย

"การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่องคำประสม สำหรับนักเรียนชั้น ม.ศ. ๑" ของ ดวงจันทร์ อินทร (พ.ศ. ๒๕๑๔)

ข. ภาษาอังกฤษ

"Compound Words in Thai" ของ Nisa Udomphol (พ.ศ. ๒๕๐๗)

๓. บทความ

ก. ภาษาไทย

๑) "แบบการเสริมสร้อยในภาษาไทยและเขมร" ใน กรอภาษา และวรรณกรรม ของ กาญจนา นาคสกุล (พ.ศ. ๒๕๑๖)

๒) "ปัญหาเกี่ยวกับหลักภาษาไทย: คำประสม" ใน ความบรรยาย ประกอบวิชาภาษาไทย ของ ช่อนกลิ่น พิเศษสกลกิจ (พ.ศ. ๒๕๑๖)

๓) "ลักษณะคำประสมของภาษาไทย" ของ เรืองเดช ปั้นเขื่อนขัตติย์ เอกสารการวิจัยทางภาษาศาสตร์ เสนอต่อที่ประชุมชมโปเซียม สาขาภาษาศาสตร์ ณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ ๒๔-๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๐

ข. ภาษาอังกฤษ

"Brief Description of Thai" ใน Thai-English Student's Dictionary ของ Mary R. Hass (พ.ศ. ๒๕๐๗)

วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นลำดับขั้น ดังนี้

๑. สืบค้นเอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และ หนังสือทั้งภาษาไทยและภาษา ต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานที่จะวิจัยนี้

๒. เก็บรวบรวมข้อมูลที่คิดว่า เป็นคำประสมที่ผู้วิจัยใช้ในภาษาพูดและภาษาเขียนในชีวิตประจำวัน รวมทั้งคำราชาศัพท์ และคำที่ใช้ในวรรณคดี เฉพาะที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๓ และจากเอกสารหรือหนังสือที่ใช้ประกอบการวิจัย

๓. นำคำที่รวบรวมได้มาเขียนลงในบัตรคำ พร้อมทั้งบันทึกรายละเอียดที่พบและสังเกตเห็นในชั้นแรก แล้วเรียงลำดับบัตรคำนั้นไว้ตามตัวอักษร โดยแยกเป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทนาม และประเภทกริยา

๔. นำคำที่จัดเรียงลำดับตามตัวอักษรและแบ่งประเภทอย่างกว้าง ๆ ไว้แล้วนั้น มาศึกษาเพื่อหาเกณฑ์ตัดสินว่าคำนั้น เป็นคำประสมหรือไม่

๕. พิจารณาลักษณะส่วนประกอบของคำประสม ความสัมพันธ์ของส่วนประกอบตามลำดับชั้น และศึกษาหน้าที่และความหมายของคำประสม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. งานวิจัยนี้จะช่วยให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับคำประสมในภาษาไทย ดังนี้

- ก. ได้รู้ถึง เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาตัดสินว่าคำใด เป็นคำประสม
- ข. ได้รู้ลักษณะส่วนประกอบและหน้าที่ของคำประสม
- ค. ได้รู้ว่าคำประสมมีความหมายเกี่ยวกับอะไร และความหมายของคำที่สร้างขึ้นมีความสัมพันธ์กับความหมายของคำที่นำมาประกอบกันอย่างไร

๒. งานวิจัยนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนภาษาไทยในการที่จะนำความรู้ไปใช้ประกอบการสอน

ศูนย์วิจัยทรัพยากรชีวภาพและพันธุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย